Цана асобнага нумару 15 гр. Przesyłka opłacona ryczałtem.

№ 37 (88). Вільня, Серада 27 Красавіка 1927 г. Год III

СЯЛЯНСКАЯ НІВА

Няхай жыве Беларускі Народ!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:
ВІЛЬНЯ, ЗАВАЛЬНАЯ 6. (Wilno, Zawalna 6.).
Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 гадзіны апрача сьвята.
Рэдактар прыймае ад 12 да 2 гадз.

Зямля Сялянству бяз выкупу!

Падпіска:
на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал., на 6 месяцаў 4 зал., на год — 8 зал.
Для заграніцы удвая даражэй.
Аплата надрукаванага залежыць ад рэдакцыі
ВЫХОДЗЕ Ў СЕРАДУ І СУБОТУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

Новы лад.

Палітычныя адносіны ў краі зьяўляюцца аднымі з найгалаўнейшых дзейнікаў усяго грамадзкага жыцьця. Няма тае галіны грамадзкага жыцьця, якая-б ня была так ці інакш зьвязана з палітычнымі ўмовамі. Гаспадарчыя і сацыяльныя адносіны ў грамадзянстве залежаць ад палітычных варункаў. Ведама, гэта ёсьць залежнасьць узаемная, бо гаспадарчыя дзейнікі імкнуцца да тварэньня найбольш спрыяючых сабе палітычных абставінаў. Але ў цяперашнім капіталістычным ладзе, апёртым на прыватнай уласнасьці, па праве найму і на індывідуальным пачыне, кожны чалавек сам дбае аб задаваленьню сваіх патрэбаў і, імкнучыся да стварэньня сабе якнайлепшага жыцьця, стараецца якнайбольш выкарыстаць істнуючы лад. Вось гэты лад бывае для адных карысны, а для іншых некарысны. Капіталістычны або буйна-прамысловы лад стварае вялікія сацыяльныя розьніцы ў грамадзянстве. Грамадзянства дзеліцца на багатых і бедных, на ўласьнікаў капіталу ў форме фабрык ці маёнткаў і на працоўныя гушчы. Дык гэты лад ёсьць карысным для невялікай па ліку клясы капіталістых, трохі менш для буржуазіі і зусім некарысным для працоўнага народу.

Ня гледзячы на тое, што працоўны народ мае вялікую лічэбную перавагу над панамі, капіталістымі, усё-ж такі ўмовы капіталістычнага ладу даюць магчымасьць багатым выкарыстоўваць працу бедных. Чаму гэта так? Затым што ўлада належыць да багатых, затым што ўладары сьцерагуць такіх гаспадарчых адносінаў, якія спрыяюць разросту капіталу, коштам эксплёатацыі працоўнага народу. Працоўны народ: работнікі, сяляне і працоўная інтэлігенцыя дагэтуль будуць выкарыстоўвацца клясай багачоў, пакуль будзе істнаваць капіталістычны лад.

Буйна прамысловы лад істнуе цяпер на ўсім сьвеце. Нават у ССРР разьвіваецца буйна прамысловы лад, з той толькі розьніцай, што замест паасобных эксплаататараў фабрыкантаў і абшарнікаў у ролі эксплаататараў выступаюць дзяржаўныя трэсты і г. зв. савхозы, якія вядуць нацыянальную гаспадарку па старых, трохі палечаных прынцыпах капіталістычнага ладу. Як у буржуазных, так і радавай дзяржаве, фактычна ўлада не належыць да працоўнага народу і затым палітычныя ўмовы ва ўсіх цяперашніх дзяржавах не зьяўляюцца творам псыхікі большасьці грамадзянства—псыхікі працоўных гушчаў. Вынікам гэтага ёсьць тое, што цяперашні лад пабудаваны на крыўдзе сялян, работнікаў і працоўнай інтэлігенцыі. Каб спыніць гэтую крыўду, трэба стварыць іншы лад, дасканальнейшы, у якім кожны атрымоўваўбы з агульна-грамадзкага даходу роўную часьць, часьць роўную ўложанай ім працы. Хто можа стварыць такі новы лад? Толькі самі пакрыўджаныя. Ні адна ўлада цяперашніх дзяржаваў ня пойдзе па шляху вызваленьня працоўных з ярма капіталістычнага ладу, бо гэтае вызваленьне будзе ніваляваць сацыяльныя рожніцы на карысьць бяднейшых клясаў. Каб самі пакрыўджаныя маглі ўзяць у свае рукі сваю долю, павінны быць да гэтага адпаведна прыгатаваны. Прыгатаваньне гэтае мусіць быць плянова арганізаваным. Перадусім працоўныя масы павінны прайсьці адпаведную асьвету і акрамя гэтага грамадзкую школу. Толькі пасьля гэтага можа надыйсьці новы дасканальны і справядлівы грамадзкі лад. Разумеюць гэта добра цяперашнія ўладары і затым стараюцца трымаць працоўныя гушчы ў цемры. Як царскі ўрад так неахвотна пускаў сыноў працоўнага народу да вышэйшай асьветы, так польскі ўрад хоча каб вышэйшая асьвета была даступна толькі для прывеліяваных клясаў. Аб Беларусах дык на'т і няма ніякае гутаркі. Беларусаў не пускаюць зусім у вышэйшыя школы, бо Беларусы — сыны працоўнага народу. Апрача перашкодаў натуры нацыянальнай выступаюць перашкоды натуры сацыяльнай. Гэтымі сацыяльнымі і нацыянальнымі матывамі тлумачыцца і тое, што польскія ўлады не даюць нам беларускай пачаткавай школы. Польская школа для нашага народу чужая, бо вучыць у панскім духу, а ня ў духу працоўнага народу, затое і вынікі такой школы весьмі мізэрныя. Гэтая школа не дае нам ніякага ўзгадаваньня; беларускія сялянскія дзеці астаюцца фактычна цёмнымі калі ня так як бацькі, дык усёроўна іхняя асьвечанасьць не зьяўляецца карыснай у грамадзкім беларускім значэньні. Гэтага ўлада толькі і хоча, бо на цемры працоўных утрымліваецца некарысны для іх грамадзкі лад.

Дык прымаючы ўсё вышэй падане пад увагу нам трэба імкнуцца да запраўднай асьветы, праз гэтую асьвету мы дойдзем да магутнасьці і новага справядлівага грамадзкага ладу, у якім праца будзе ў пашане.

Пераход на хутары.

Ці ёсьць дзе горшае жыцьцё як у нас на Беларусі? Ад скасаваньня паншчыны ў 61 годзе, лік сялянаў на Беларусі павялічыўся ў некалькі разоў, сялянскі-ж надзел займаўся ў тэй самай меры, як і тады, на прырэзку зямлі надзеі мала, пабочных заробкаў таксама няма, спосабы-ж жыцьця і працы на зямлі засталіся тыя самыя, калі ня лічыць уведзеных плугоў замест даўнейшых сохаў, ды жалезных баронаў замест даўнейшых драўляных. Яшчэ было-бы паў-бяды, калі-б гэты малы сялянскі надзел быў-бы ў адным, суцэльным куску, а не раскіданы, раздроблены на вузкія палоскі па розных месцах. Гэтыя вузкія палоскі ў сваю чаргу дзеляцца яшчэ раз на вузейшыя, створаць гэткім чынам вядзеньне гаспадаркі ва вёсцы проста немагчымым.

Дзякуючы гэтай церазпалосіцы, сталася цяпер на весцы тое, што гаспадар на сваім полю на волен, бо ўсе залежыць ад агулу, скаціна што-лета галадаець ад настачы пашы, ураджаі зьменшыліся да таго, што часам ад пасеўку, астаецца хлеба меньш, чым пасеяна. Вось над гэтым павінен задумацца, кожны гаспадар. Калі немагчыма павялічыць сваю зямлю ў шырыню і ў даўжыню, дык трэба яе павялічыць у глыбіню, гэта ёсьць — ляпей абрабіць яе, каб яна дала большыя ўраджаі.

А зрабіць гэта можна толькі будучы поўным гаспадаром сваей зямлі, незалежным ад волі сваіх суседзеў. Найлепшым выхадам з палажэньня, будзе пераход на хутары. Праўда, што пераход на хутары ў сучасны момант для беларускага селяніна вельмі цяжкі, бо урад блізу, што нічога яму не памагае. Устава з 31 ліпня 1923 года вельмі асьцярожна кажа аб урадавай дапамозе, на дзеле-ж, калі і ёсьць, якая-колячы дапамога, то яна залежыць вылучна ад добрай волі земскіх камісараў. Як ні цяжка пераходзіць, на хутары, але там дзе ёсьць пэўныя варункі, што пераход будзе забесьпечаны ўрадавай дапамогаю, там дзе ёсьць надзея на прырэзку зямлі, там хутараў няма чаго баяцца.

Перадусім, жыцьцё на хутары дае ўласьніку гэткія выгады: меней ідзе працы і часу на яго абработку і большая карысьць, праз некалькі год жыцьця на хутары, матэр'яльнае палажэньне значна павялічваецца. Поўная свабода гаспадару, дзеля прылажэньня да гаспадаркі, усей навучнай землябоскай тэхнікі. Ня гэтак страшны розныя няшчасьці, як пажар, эпідэмія і інш.

Поўны духовы супакой чалавеку, няма места сварыцца, лаяцца з суседзямі. Шмат яшчэ, якіх выгадаў дае жыцьцё на хутары, але і гэтага даволі, каб праканацца, дзе лепей жыць.

Падаючы ўсе тыя выгады, якія могуць быць ад хутарскага гаспадараваньня і прыймаючыся паглядаў, што і ў запраўднасьні шмат выгадней і карысьней было-б калі-б нашы вёскі перашлі на хутары, мы разам з гэтым мусім зазначыць і тое, што зрабіць гэта вельмі трудна.

Перадусім трэба многа грошай на разбудову і правядзеньне розных работаў на надзел зямлі і патрэбна прырэзка зямлі.

Да гэтага-ж і тое, што калі перайсьці на хутары і астацца на кавалачку зямлі 1—2 дзесяціны, дык ясна ніякае карысьці ня будзе, бо на гэтакім хутары ніякае направы зрабіць нельга.

Далей трэба браць пад увагу тыя фактычныя праявы, якія ўжо ня раз друкаваліся на шпальтах нашае газэты. А гэта ўжо тычыцца ўрадавае палітыкі. Урад, як ведама, падтрымлівае хутарскую акцыю і на словах дае запамогі, але на факце з усіх абяцанак выходзіць нешта інае, дык пасьля ўсяго ствараюцца няпрыемнасьці і сялянства пападае ў прыкрае палажэньне, аб якім ня раз ужо пісалася з вёсак.

Дык дзеля гэтага мы засьцярагаем сялян, на абы якую камасацыю не кідацца, а прыступаць да гэтае справы паважна і разумна. Аднак-жа там дзе будзе выгадна і ня рызыкоўна, дык пераход на хутары павінен нікога ня пужаць.

К. М.

З жыцьця пад Польшчай.

Яшчэ адна камісія.

На пасяджаньні Рады Міністраў 23 г. красавіка была абгаворана справа выданьня п. Прэзыдэнтам распараджэньня аб арганізацыі камісіі па барацьбе з надужыцьцямі.

Шыкуюцца да выбараў.

Хоць яшчэ не вядома калі адбудуцца выбары, але польскія партыі ўжо заварушыліся. Хутка маюць адбыцца зьезды: маніфэстацыйны „Stronnictwa Chłopskiego“ і „Вызваленьня“, як агляд сваіх сілаў.

Новы прэсавы дэкрэт.

На пасяджаньні Рады Міністраў ужо разгледжаны і прыняты новы дэкрэт аб прэсе і карнай уставе, якою будуць карацца часопісі за пашырэньне непраўдзівых вестак і зьняваг.

Што дзеецца ў сьвеце?

Кітайская крывавая лазьня.

У ваколіцах Вугу здарылася вялікая бойка паміж арміямі Чанг-Кай-Шэка і Чанг-Тсо-Ліна. Бойка была надта крывавая, у няволю ня бралі.

Гэн. Чанг-Кай-Шэк у сваей прамове адзначыў, што з Чанг-Тсо-Лінам ня можа быць ніякае згоды. Ен становіцца на незалежніцкі нацыянальны грунт, а дзеля гэтага ня можа гадзіцца з групамі, якія склонныя дапускаць чужацкія панаваньні над Кітаем.

Армія Чанг-Кай-Шэка пасьля крывавае бойкі заняла м. Нанкін, пярвотную сядзібу паўднёвага ўраду. Пры гэтым 200 камуністых забіта, 3000 арыштавана.

У правінцыі Ху-Нан, якая находзіцца пад уладаю кітайскіх бальшавікоў, кітайскія сяляне,—як падаюць газэты,—пачалі разрахунікі са сваімі абшарнікамі. Сяляне забралі і падзялілі зямлю, а абшарнікаў, хто не ўцёк, дык атрабілі на той сьвет. Вялікая група людзей з правінцыі Ху-Нан ідзе ў Ханькоў, на падмогу бальшавіцкаму ўраду на барацьбу з Чанг-Кай-Шэкам.

Чанг-Кай-Шэк вядзе рэпрэсіі проці камуністых. У Шанхаі 160 камуністых забіта.

Жонка бальшавіцкага прадстаўніка ў Кітаі Бародзіна, якая папала ў няволю да Чанг-Тсо-Ліна аддаецца кітайскаму суду.

9000 салдатаў арміі Чанг-Тсо-Ліна ў правінцыі Ху-Нан забіта самым сялянствам.

Наагул кітайскі кацёл кіпіць і калі і чым кончыцца ня ведама.

Саветы і Швайцарыя.

Каб даць магчымасьць Савецкаму Саюзу прыняць удзел на эканамічнай міжнароднай канфэрэнцыі, якая мае адбыцца ў хутхім часе у Швайцарыі, дык пад націскам іншых дзяржаваў Швайцарыя пагадзілася з Савецкім Саюзам. Гэтакім чынам канфлікт паміж Швайцарыяй і Саветамі, як і паўстаў на грунце забойства ў Швайцарыі савецкага пасла Вароўскага—зьліквідаваны.

Урад РСФСР.

Пасьля XIII зьезду радаў Расейскай Сацыялістычнай Радавай Рэспублікі адбылася першая сэсія ўсерасейскага цэнтральнага выканаўчага камітэту, на якой устаноўлена склад ураду РСФСР. Старшынёй ураду РСФСР астаўся Рыкаў, які адначасна ёсьць Старшынёй Рады Народных Камісараў усяго Саюзу Сац. Рад. Рэсп. Заступнікамі: кам. земляробства — Сьмірноў і камісары Лежава і Рыскуноў. Паасобныя камісарыяты абнялі: Камісарыят Народнай Гаспадаркі — Лобаў, гандлю Эйсмонт (Паляк), працы — Вахулоў, Камісарыят фінансаў — Мілюцін, дзяржаўнага кантролю—Ільінунутраных спраў—Белабарадаў, справядлівасьці — Куркі, асьветы — Луначарскі, К. аховы здароўя—Семашка, кам. земляробства—Сьмірноў і кам. грамадзкіх страховак—Нагавіцын.

Новая Антанта.

Вядуцца перагаворы аб стварэньні аб'яднаньня вялікіх дзяржаваў. У гэтае аб'яднаньне мае ўвайсьці Францыя, Англія і Амэрыка.

Кар'ера.

У Ірляндыі Сэан Мэкен атрымаў гэнэральскі чын. У 1920 годзе ён быў звычайным кавалём у маленькай ірляндзкай вёсцы.

Барацьба у Мароку.

У ваенных апэрацыях у Мароку ізноў была бойка Гішпанцаў з Мараканцамі. Гішпанцаў 11 ранена.

У Італіі.

Закончыўся суд над Занібоні і яго калегамі, якія вінаваціліся за пасяганьне на жыцьцё італьянскага дыктатара Мусаліні. Тры асобы, ў тым ліку галоўны зачыншчык Занібоні, асуджаны на 30 гадоў цяжкага вастрогу.

Новыя кабінэты ўрадаў.

У Японіі ўтварыўся новы кабінэт пад старшынством бар. Танака, а такжа ў Югаславіі.

Новы японскі ўрад мае намер вясьці болей актыўную палітыку адносна Кітая, а югаславянскі новы ўрад у мэтах абароны Балканаў ад ваяўнічай Італіі, імкнецца да збліжэньня з Баўгарыяй і Румыніяй. Калі гэтае збліжэньне зьдзейсьніцца дык створыцца паважная процівага Італіі.

Бандыцкі напад у Мэксыцы.

500 бандытаў у Мэксыцы (Амэрыка) напала на пасажырскі цягнік, у якім бандыты забілі болей як 200 асобаў. Пагоня за бандытамі наладжана.

Людаедства.

У штаце Сан-Жан ў Аргэнтыне выкрыта некалькі асобаў, якія елі людзей.

Выпадкі і здарэньні.

У Амэрыцы разліў ракі Міссісіпі захапіў і ўтапіў 200 работнікаў якія працавалі на ўмацаваньні берагоў гэтае ракі.

У Японіі ў м. Канафала ўзарвалася паровыня на аднэй хімічнай фабрыцы. 46 чалавек забіта 153 цяжка паранена.

У Ліль ўва Францыі загарэліся склады вайсковай амуніцыі, ад ўзрыву збурана 20 дамоў, 8 чалавек забіта і многа параненя.

Выбухнуў вулкан Ліама ў Чылі. Многа людзей загінула.

Беларусы ў Латвіі.

Сход Рады Беларускага Аддзелу.

5 сакавіка с. г. адбыўся сход Рады Беларускага Аддзелу. На сходзе апрача сяброў Рады былі прадстаўнікі ад беларускіх культурна-прасьветных установаў і вучыцельства. На сходзе Рада зацьвердзіла плян рэформы беларускае пачатковае школы ў сэнсе прыданьня ёй больш жыцьцёвага характару навучаньня. Між іншым Рада пастанавіла ўтварыць фонд стыпэндыяў для падтрымліваньня незаможных студэнтаў і на іншыя грамадзкія патрэбы; апрача таго Рада выказала пажаданьне каб вучыцялі ў мястовых школах ня браліналі́чбовых лекцыяў, каб гэтыя лекцыі маглі выкладаць іншыя безработныя вучыцялі.

Сход Цэнтральнае Управы Т-ва беларускіх вучыцялёў ў Латвіі.

6-га сакавіка с. г. адбыўся сход Цэнтральнае Управы Т-ва беларускіх вучыцялёў у Латвіі. Сход пастанавіў зьвярнуцца да Беларускага Аддзелу з просьбай аб грашовай дапамозе двум прыватным беларускім школам, якія Таварыства адчыніла ў сёлетнім школьным годзе; пастаноўлена таксама зьвярнуцца да Беларускага Аддзелу ў справе адчыненьня новых беларускіх школ.

„Беларуская школа ў Латвіі“.

Пад гэткім загалоўкам выйшаў №5 пэдагогічнага штомесячніка. Па свайму зьместу гэты нумар носіць больш інфармацыйны характар чымся навуковы.

Беларускі Нацыянальны Саюз у Амэрыцы.

Беларускі Нацыянальны Саюз у Амэрыцы даводзіць да ведама беларускіх установаў і грамадзян дзеячоў на Бацькаўшчыне, што па атрыманьні гэтага паведамленьня ўсю карэспондэнцыю да Беларускага Нацыянальнага Саюзу ў Амэрыцы ў будучыне трэба прысылаць на новы адрэс: White Ruthenian National Assu. P. O. Box 1241 Chicago, U. S. A.

Пісьмы, газэты і часопісі, якія ўперад высылаліся на іншыя адрэсы належыць устрымаць. На гэты новы адрэс трэба пасылаць і асабістую карэспондэнцыю на імя беларускіх дзеячоў у Амэрыцы: Я. Варонко і Я. Чарапука.

Старшыня Б. Н. С.

Падсуднасьць рэдактара „Сял. Нівы“.

Першы рэдактар „Сял. Нівы“ п. С. Вольскі атрымаў акт абвінавачаньня гэтага зьместу:

„У № 35 выдаванай ў Вільні ў беларускай мове пад рэдакцыяй Станіслава Вольскага, часопісі „Сялянская Ніва“ з дня 28 кастрычніка 1926 г.—зьявіўся артыкул п. н. „Наша праграма“ (Nasz program), які зьмяшчаў разам з неабаснованымі жалабамі на ўціск Беларусаў з боку польскіх уладаў, заклік да арганізацыі Беларусаў для здабыцьця незалежнай Беларусі, а цераз гэта самае да пасяганьня, якое мела на мэце адарваньне ад Польскае Дзяржавы тэрыторыі, якая зьяўляецца інтэгральнаю часткаю Польскае Рэчыпаспалітае. (Далей ідуць выпіскі са сканфіскаванай стацьці „Наша праграма“ № 35 „С. Н.).

Дапрошаны ў характэры абвінавачанага Станіслаў Вольскі вінаватым сябе не прызнаў, падаючы з свайго боку ўсправядліваньне, што ў пададзеным артыкуле не падбураў чытачоў да бунтарскіх ці здрадніцкіх дзеяў“.

На аснове вышэй паданых доказаў Пракуратарскі Ўрад пры Акружным Судзе ў Вільні абвінавачвае жыхара м. Вільні Станіслава Вольскага, 34 гадоў у тым:

што ў № 35 выдаванай пад яго рэдакцыяй у Вільні, у беларускай мове часопісі „Сялянская Ніва“ з дн. 28.X. 1926 г. надрукаваў артыкул п. н. „Наша праграма“, які зьмяшчае падбурэньне да замаху і мае на мэце адарваньне часткі тэрыторы Польскай Рэчыпаспалітай ад Польскае Дзяржавы.

Гэтая праступнасьць прадбачана ў арт. 129 ч. I п. 1 К. К. і на аснове арт. 3 перах. прав. да У. П. К. К. і 210 У. П. К. падлягае разгляду Акружным Судом у Вільні“.

Перад гэтым гр. Вольскі атрымаў акт абвінавачаньня за № 38 „Сял. Нівы“ з 1926 г., акрамя гэтага былы рэдактар „Сял. Нівы“ гр. Л. Міцька, таксама мае дзьве судовыя справы і сучасны рэдактар К. Мацкевіч таксама дзьве справы, а ўсяго разам „Сялянская Ніва“ мае 6 судовых спраў.

Луцкевічаўская прэса апошнімі часамі надта энэргічна ўзялася прыпісваць кіраўнікам „Сял. Нівы“ нейкую ўгоду і згоду з Палякамі.

Аб тым, што луцкевічаўская рэвэляцыі аб „Сял. Ніве“ зьяўляюцца злоснай і манлівай брахнёй, яскрава сьведчаць 6 вышэй паданых фактаў, якія сьведчаць аб тым, якім вокам польская ўлада глядзіць на „Сял. Ніву“.

СЯЛЯНЕ,

Аб усіх крыўдах, аб зьдзеках адміністрацыі і аб вашым жыцьці пішыце ў сваю газэту „Сялянскую Ніву“.

НАВІНЫ.

— **Хаўтуры.** У м. Новая-Мыш, Баранавіцкага пав. дн. 15.-IV с. г. памёр адзін з найстарэйшых сьведамых Беларусаў АДАМ РАВІНСКІ. С. п. А. Равінскі быў адным с першых чытачоў „Нашай Нівы“ і шмат заслугі палажыў над усьведамленьнем нашай моладзі. Хай яму лёгкай будзе родная зямелька.

— **Забойства каля Барановіч.** 12 г. красавіка два жыды пашлі на вёску купіць карову. 14 красавіка іх пашлі забітымі ў кустох каля Баранавіч, пры дарозе, якая праходзіць да вёскі Балахва.

У сувязі з гэтым, як западозраных арыштавалі 14 красавіка селяніна з вёскі Малая Валахва Мік. Кораба і яго бацьку Язэпа Кораба. Сьледства ў гэтай справе ідзе. Як сьвярджаюць сяляне з в. М.-Валахва, дык М. і Я. Корабы былі ўвесь час дома і нікуды не адходзілі.

— **Суд над дэманстрантамі.** 7 сакавіка г. г. Навагрудзкі Акружны суд разглядаў справу жыхароў в. Уцёсы, Баранавіцкага пав., якія вінаваціліся ў варожых дэманстрацыях 1 траўня 1926 г. Усяго вінавацілася 13 чалавек, пасярод якіх адна кабета 59 гадоў.

Пасьля разгляду гэтае справы 12 чалавек суд пакараў 6-ці месячным вастрогам; аднаго апраўдаў.

Асуджаныя падалі жалабу Апэляцыйнаму Суду, а да вырашэньня справы ў другой інстанцыі звольнены з пад арышту пад залог па 200 злотых з кожнага.

— **Белар. часопісі.** Вышлі з друку дзіцячая часопісь № 2 „Заранка“ і гаспадарчая № 2 „Саха“.

„Духовае паветра“.

Вышла ўжо другая кніжка беларускай часопісі „Родныя Гоні“.

„Родныя Гоні“ гэта — месячнік літаратуры і культуры Заходняе Беларусі, гэтак рэкляміруе сябе часопісь. А калі гэтак, дык чытач і запраўды мусіць вымагаць ад „спадароў“ часопісі рэклямаванай ім літэратуры і... культуры. Гэта зусім справядлівае дапушчэньне, бо калі мне прапануюць золата, а пададуць волава, дык ясна, што я буду праў, калі адпаведна на гэта зарэагую. Аднак-жа з „Роднымі Гонямі“ стала зусім інакш!... Калі на першы блін „Родных Гоняў, з якога выйшаў камаш, зарэагаваў рэцэнзар „Сялянскае Нівы“, дык „спадар“ упаў у амбіцыю ды запратэставаў, што ты сякі-такі— кажа „спадар“, — цаніў тавар толькі па вонкаваму выгляду, — па вокладцы, загляні ў сярэдзіну, дык там угледзіш чыстае золата — літэратуру і чыстае „духовае паветра“—культуры.

Рэдактару „Род. Гоняў“ трэба ведаць, што літэратура ёсьць выяўленьнем думак, настрояў, перажываньняў і інш. у мастацкай форме. Мала аднаго зьместу, трэба яшчэ каб гэты зьмест быў уложаны ў прыгожую форму. (Аб гэтым на'т у № 2 „Родн. Гон.“ ёсьць зьмешчана адпаведная лекцыя). Дык вось, ня ўвесь матэр'ял у „Родных Гонях“ быў пададзены літэратурнаю моваю, што „Сял. Ніва“ і пастанавіла ў віну Рэдакцыі „Р. Г.“. Праўда, арыгінальныя творы не падпалі пад крытыку, але-ж гэта ня значыць, калі што небудзь не крытыкуем, дык трэба яго хваліць. Гэтае пахвалы мы не выказвалі, бо на спэцыяльную пахвалу яны не заслужваюць.

У „Родных Гонях“ ёсьць яшчэ і іншыя недарэчнасьці, аб якіх у папярэдняй рэцэнзіі заведама не ўспаміналі, каб не залішне крытыкаваць беларускіх журналістаў. Але калі рэдакцыя „Родн. Гон. упамінаецца так аб гэтым у № 2 „Р. Г.“, дык для прыкладу можам узяць хоць-бы агляд творчасьці Ядвігіна Ш. Антонам Навінай.

У гэтым аглядзе адразу адчуваецца адно, гэта — опрытнае ўвіваньне словамі. Але калі ўзяць вывады, дык нельга найсьці там нічога лёгічнага. Гэта наагул цалком недарэчнасьць.

Зробім выпіскі з самога зьместу, дык ляпей можна будзе разабрацца. Дык вось, малюючы Антона Лявіцкага, Ан. Навіна піша: „Ядвігін Ш. — гэта прадстаўнік перадусім нашае спольшчанае краёвае інтэлігэнцыі“... яны значна (прадстаўнікі) лятуцелі аб згодным сужыцьці вёскі з дваром, сялян—з панамі. Яны стараліся маральна падыймаць сялянства, узгадоўваючы яго ў традыцыях вернасьці і любові да сваіх апякуноў-паноў. І яны, ўрэшце, думалі, што беларускае сялянства, кажучы славамі Рыпінскага, пры некаторым стараньні і культурнай працы сярод яго, „навучыцца ня толькі гаварыць і чытаць, але й думаць папольску“ умацоўваючы гэтак „адзіны польскі народ“. Дык вось знача, прадстаўніком гэтае клясы, па словах Ан. Навіны, быў Ядвігін Ш.

Пасьля Ан. Навіна піша, што: „І польская— ці лепей: спольшчаная — шляхта ў Беларусі“, адкінуўшы барацьбу за беларускае сялянства пасьля скасаваньня прыгону 1861 і польскага паўстаньня 1863 г., „пачынае арганізаваць свае сілы з выразнай мэтай барацьбы выключна за свае клясавыя й нацыянальныя польскія інтарэсы — проці народнага руху, які ведамы пад назовам „Народніцтва“.

Але затое канец агляду гавора цалком нешта іншае: „Ядвігін Ш. наагул свайго ўласнага, арыгінальнага творыць вельмі мала: ён тольлі як быццам падслухаў беларускага селяніна, праняўся духам агоным і абразамі народнае мысьлі выяўляе народную душу“. Ядвігін Ш. па словах А. Навіны „здалеў адчуць і выявіць ў прозе дух беларускага народу і беларускае прыроды“. Дык вось у гэтым і ёсьць недарэчнасьці Ан. Навіны, бо пэўна, што народ быў проці шляхоцкіх паглядаў на справу, народ быў іншае думкі чым шляхта і калі шляхта змагалася з народніцтвам, а Ядвігін Ш. быў прадстаўніком гэтае клясы— „спольшчанае краёвае інтэлігэнцыі“, дык ня мог быць выявіцелем „духу беларускага народу“ і гаварыць гэтак, як быццам самае сялянства, варожае польскасьці і шляхоцтву.

На гэтым заканчваем свае ўвагі аб першым нумару і крыху закранем нумар другі. На першы пагляд кідаецца ў вочы тое, што вонкавы выгляд зусім зьмяніўся.

Мова ў другім нумары шмат папраўлена і калі-б ня некалькі жорсткіх мясцоў „спадаровых“ ды некалькі луцкевічаўскіх бруковых лаянак, дык мова ўсей часопісі была-б зусім літэратурнаю.

Калі ўзяць зьмест дык у ім няма нічога асаблівага, каб можна было яго адумыслова ацаніць. Усё-ж такі другая кніжка мела-б яшчэ такую сякую вартасьць, як страва для „духовага паветра“, калі-б не артыкул: „Як спаткалі „Родныя Гоні“. Гэты артыкул зьяўляецца красачкай гэнага „духовага паветра“ і затым закасоўвае ўсе іншыя ў выперадках выслаўляцца бруднымі словамі. Дзівіцца прыходзіцца, як гэта Наталія Арсенева—талантная пясьнярка пазваляе зьмяшчаць свае прыгожыя творы побач з брудным луцкевічаўскімі лаянкамі, якія дагэтуль запаўнялі толькі шпальты рожных „Спраў“, „Праўдаў“ ды іншых, а цяпер перайшлі ў месячнік „літэратуры і культуры“ як добрая страва для „духовага паветра“.

У „Родных Гонях“ тыя самыя брудныя асабістыя прытычкі як: „баіцца страціць мандат“, баіцца не дастаць яго“, „дурной і злоснай рэцэнзіі“, „арапы, мэтысты, крэолы“, „благі, злосны, няпрыстойны і нясумленны рэцэнзар“, гэтыя красачкі „прыгожага пісьменства“ усьцяж спатыкалі і спатыкаем у луцкевічаўскай палітычнай прэсэ. Цяпер прынамсі ведаем, што „спадарскасьць “ і „луцкевічаўшчына“ пароднiліся ды яшчэ праз „духовае паветра“. Але выбачайце, паночкі, што мае супольнага пасольскі мандат з рэцэнзіяй „літэратурнае часопісі“! Ці, каб ня страціць мандат, дык ня трэба падаваць у „Сял. Ніве“ „дурной і злоснай рэцэнзіі“?! Ці-ж можна дастаць пасольскі мандат толькі праз тое, што нехта ня будзе падаваць рэцэнзіі аб „літэратурным месячніку“?! Ці-ж за непрыхільную рэцэнзію можна рэцэнзара назваць „благім, злосным, няпрыстойным і нясумленным“?! Гэткія вывады можа рабіць толькі луцкевічаўская прэса.

Дык вось чым корміцца „духовае паветра“!

Рэцэнзар.

* * *

Тваю постаць бачу сяньня
І пяю тут ёй літаньне:
Палюбі,
Пакахай,
Ня губі,
Падтрымай,
Прытулі,
Пашкадуй,
Абымі,
Пацалуй...
А яна чымсь сьнег бялейша
І чым цьвёрды лёд зімнейша
Ўсё глядзіць
Недзе ў даль
І маўчыць,
Як-бы хваль;
Ціха з мора ў мора трэ
І ў бягу ўсіх бярэ.

* * *

Адказу на любоў маю
Ах,... колькі год калісь чакаў,
Аб ёй дзяцём ужо пяяў,
Аб ёй студэнтам тож пяю.

Яна хапала Музу мне,
Яна казала мілы каз.
Ах, колькі, колькі ў ночы раз
Яна была са мною ў сьне.

Яна са мной усьцяж плыла.
І лятуценьнем мне была.

ЗОРКА.

Ты адна толькі тут
На разхрыстным ўзору нябёсаў,
Ты адна толькі тут
Сочыш блыскат раскропленых росаў;
На лугох, дзе маркоціцца шэра імгла
Толькі з горы ты, зорачка, сьвеціш адна.

* * *

Зайграла музыка зьмярканьня
І ўсё туліла ціха ў сьне,
Пакрыўшы хваляй шапатаньня
На цэлу ночку аж да раньня,
Замёршы ў сівенькай імгле.

І толькі хвалды цёмнай ночы
Стаялі моўчкі пры вакне,
Прыбіты лісьцям, што шапоча
Апошні гымн свой а паўночы...
Каб утапіцца ў ночы сьне.

Фр. Грышкевіч.

З жыцьця Інстытуту.

Аб справаздачах.

Паводле § 4 Рэгуляміну Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры ўсе Гурткі павінны прыслаць у свой Аддзел або Цэнтралю справаздачу за першыя тры месяцы 1927 г.

Гурткі, якія дагэтуль ня выслалі справаздачы павінны неадкладна паслаць яе ў Аддзел, або Цэнтралю, пры гэтым Гурткі з Віленскага ваяводзтва і Лідзкага павету павінны справаздачу выслаць у Віленскі Аддзел, з Наваградзкага ваяводзтва ў Наваградзкі Аддзел і з Беластоцкага і Палескага ваяв. у Цэнтралю на адрэс: Вільня, Завальная 6—5.

Цэнтральны ўрад і ўрады Аддзелаў Інстытуту.

Да ведама беларускай вучнёўскай і студэнскай моладзі.

Ёсьць магчымасьць паехаць на навукі ў Амэрыканскія сярэднія і вышэйшыя школы для хлапцоў. Моладзь наша будзе прынята на поўнае ўтрыманьне. Жадаючых скарыстаць з гэтага рэдкага дабрадзейства, просім у найхутчэйшым часе прыслаць нам:

1) просьбу аб прыйме з кароткім жыцьцярысам,

2) мэтрыку нараджэньня,

3) пасьвядчэньне аб навуцы (трэба мець скончаных найменш чатыры клясы гімназіі, або сем кляс школы пачатковай, каб быць кандыдатам у школу сярэднюю, або матуру — ў вышэйшую.

4) Пасьведчаньне доктара аб здароўі наагул.

Просім зацікаўленых зрабіць гэта ўсё безадкладна, каб можна было хутчэй пачаць стараньні аб дазволе на падарожу прад уладамі польскімі.

5) Пасьведчаньне аб маральнасьці ад сьвяшчэнніка, ксяндза, або вядомай беларускай установы.

Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры, Аддзел у Вільні, завальная 6—5

Махай прамахнуўся.

Быў час калі ў Баранавіцкім павеце шырока размахаўся галілеюш Махай у ролі старшыні баранавіцкага павятовага камітэту П.П.С. Спрытны Махай будучы кіраўніком сацыялістычнай акцыі на павет разам з гэтым зьяўляўся агентам дэфэнзывы, аб чым беларускі пасол Рагуля выказаўся ў Сойме на паседжаньні 21.VII.1926 г. характэрызуючы гэтым працу польскіх сацыялістых.

„Сацыяліст“ Махай вельмі ўбурыўся за гэта на пасла Рагулю і напісаў пісьмо ў рэдакцыю „Краснага Знамя“, якое і было зьмешчана ў № 16 за 1926 год. У гэтым пісьме даючы адказы пану паслу Рагулі і апраўдаючы сябе, Махай закідаў п. Рагулі і сэн. Назарэўскаму рожныя злосныя выдумы.

Сэнатар Назарэўскі скіраваў справу ў Акружны суд, які на паседжаньні 23 сакавіка г. г. разгледзіў справу і пакараў 2-мя тыднямі вастрогу.

Дык вось знача Махай прамахаўся.

Ліст у Рэдакцыю.

Паважаны Грамадзянін Рэдактар!

Будзьце ласкавы зьмясьціць у Вашай газэце наступнае:

У нядзелю 3 красавіка с. г. а 8 гадзіне раніцы быў арыштаваны вучань Радашкаўскай Беларускай гімназіі Ўладзімер Мазоль і адпраўлены ў Маладэчна, гдзе яго зачалі „бадаць“ у новым будынку Староства. Каля 7—8 асоб убраных па цывільнаму, разам з асьпірантам паліцыі, змушалі Мазаля прызнацца, быццам ён належыць да камсамолу і ў іншых рэчах. Бадалі Мазаля наступным спосабам: прывязалі рукі да бёдраў, прысутныя па чарзе білі яго кулакамі па твары і целе, бралі за валасы і стукалі галавой аб сьцяну, укладалі пальцы ў ноздры, расьцягвалі іх і пагражалі, што паламаюць робры. Праз гадзіны дзьве. катаваньне было паўторана.

Адпраўлены ў Ліду Мазоль быў дапрошаны сьледчым судзьдзёй, які яго звольніў, бо, відаць, нават катаваньне не магло даць ніякіх дадзеных да яго абвінавачаньня.

Праз увесь час, ад нядзельнай раніцы і да палудня серады, Мазалю выдалі толькі аднаго селядца і адно кілё хлеба, чаму Мазоль змушаны быў галадаваць ня маючы пры сабе ані гроша.

Ф. Стэцкевіч.

Дырэктар гімназіі.

м. Радашкавічы, 17.IV.1927 г.

Да нас пішуць.

Культурныя парадкі.

Ня ведаю ці гэтак усюды, але ў нас на пошце заводзяцца „культурныя" парадкі.

Справа ў тым, што кіраўнік пошты загадаў каб кожны солтыс справіў паштовую торбу з замком і двума ключамі. Адзін ключ павінен сабе аставіць, а другі на пошце. Гэта як відаць, дык робіцца дзеля таго, каб кожная вёска прысылала чалавека, якому ў торбу будуць аддаваць карэспондэнцыю на ўсю вёску. Можа гэта і добра будзе некалі, але-ж цяпер дык вышла дрэнна, бо кіраўнік загадаў і зразу стаў трымацца гэтага загаду, але-ж не адразу ўдалося справіць гэткую адумысную торбу. Дык вышла з гэтага культурнага парадку—беспарадак, бо карэспондэнцыя ляжыць на пошце, а атрымаць нельга.

Калі хто захоча атрымліваць сваю карэспандэнцыю сам асабіста, дык мусіць плаціць на месяц 1 злот. Малахіт.

Ад рэдакцыі: Карэспондэнт пытаецца ці гэтакі загад Івацэвіцкай пошты законны, ці можа гэта асабісты загад кіраўніка пошты? — На гэта можам адказаць, што гэткі парадак на поштах уводзіцца па распараджэньні паштовае ўлады, а кіраўнікі ня ўмеюць лагодна выканаць гэтага распараджэньня, дык і робіцца беспарадак.

На францускі фасон.

Войт Гэрмановіцкай гміны, Дзісненскага пав. асаднік А. Д., мае 40 моргаў грунту. Адкуль ён узяўся ніхто ня ведае можа з Марса зваліўся, бо надта вялікі штукар. Зразу ён служыў у гміне пісарам, дык тагды абходзіўся з народам неяк лепей, але, як відаць, меў чорныя думкі, бо зваліўшы свайго „начальніка" сам стаў войтам, а тагды сеў і моцна сеў на шыю тутэйшаму сялянству.

Пачаў будаваць дом для гміннага ўраду, але гэткі гмах, як палац графа Патоцкага. Будуецца гэты дом ужо трэці год і ніяк закончыцца ня можа. Нават пры ўсёй польскай здольнасьці ніяк ня можа выбіць з сялянства патрэбную колькасьць грошы, бо сялянства вельмі беднае. Яшчэ ўсё ніяк ня выдыхае паваеннае спадчыны.

Калі-ж сяляне пачнуць гаварыць войту: нашто нам патрэбны гэтакі гмах, даволі было-б звычайнага будынку, дык войт адказвае: то ня ваш інтэрас, дурні, гэта робіцца на францускі фасон.

Гэтакім самым фасонам войт пачаў наладжваць пажарную пры гміне і школу і ўсё за адзін час, дык ясна, што вельмі цяжка. Але войту гэта нічога, бо мае ад гэтае ўсяе будоўлі добры „інтэрас". Будуе і сабе хату, таксама на францускі фасон.

Калі трэба ехаць па дрэва ці па які іншы матэр'ял для гэтых будынкаў, дык пападае ўсё ў такую пару, што ехаць нельга ні санькмі ні калёсамі. Людзі і коні мучацца, а калі пачнуць гаварыць войту, што ў гэткі дрэнны час ня трэба ладзіць возкі, дык войт сьмяецца... Дык вось які асадніцкі фасон, бо ня верым каб гэта быў францускі... Французы народ разумны, а асаднікі дык хіба наадварот.

Янка Маленькі.

Аб жыцьці в. Шэняў.

(Пружанскага пав.)

Вялікая наша вёска Шэні. Жыхарства за выняткам паліцыянтаў (якіх маем аж 5) беларускае, беднае. Большасьць ёсьць гэтакіх гаспадароў, у якіх свайго хлеба толькі да Каляд. Прычына гэтаму малазямельле. Побач з Шэнямі, ёсьць многа польскіх асаднікаў, якім дасталася распарцэляваны Казьміроўскі маёнтак, але ня гледзячы на тое, што асаднікі маюць па 30 дзесяцін зямлі, яны жывуць горш за Беларусаў, бо хлеба і ў іх толькі да Пакровы, г. з. да 1 кастрычніка, а зямля ўся ляжыць аблогам.

Ёсьць у Шэнях польская двухклясовая школа, кіраўнічкай якое зьяўляецца Я. Тамашэўская. Карысьці нам Беларусам з польскае школы як ад быка малака, бо дзеткі ў працягу 3—4 гадоў навучаньня ўмеюць толькі рысаваць дым і здолеюць напісаць тую літэру, якая падобна да абаранак.

Зложылі дэклярацыі школьнаму інспэктару ў Пружане на Беларускую школу. Ня знаем ці зьдзейсьніцца нашы жаданьні. Можа гэтак будзе як у 25 годзе, бо тагды зложаныя дэклярацыі прапалі. Адвечны беларускі лес каля Шэняў у Мясцовасьцях: Воля, Трусовіцы, Бэкішоўцы—бязлітосна высякаецца нямецкаю фірмаю „Дэмяны" і вывозіцца за граніцу. І з часам ад нашага адвечнага бору, застанецца толькі адзін успамін.

Гэткія часы наступілі гаротнаму селяніну, што хоць у бутэльку лезь. Толькі надзея на лепшую будучыню Бацькаўшчыны грэе сэрца, жывіць кроў... Мікалай Бедны.

Жаброўская авечка.

(ф. Жаброўшчына, Беніцкай вол., Маладэч. пав.)

„Усадзіў Бог душу як у альховы пень", так кажа прыказка, якую можна датасаваць да „шляхтупка" тутэйшага Я. М., які ставіць сябе шчырым Палякам, хоць і тутэйшы Беларус-мужычок. Ліча ўсіх тутэйшых сялян Палякамі хоць яму добра вядома хто такія тутэйшыя сяляне. Служа гэта авечка у шпіках, дзе толькі ходзе расслухівая гутаркі бабскія ды адносяцца шпікам маладэчанскім. Калі хто перад ім „адважыцца" сказаць, што будзе Беларусь самастойнай дзяржавай, то ён спрачаецца, але калі відзе, што яму недаказаць свайго, то тады плача (як было гэта на Каляды 26 года ў ф. Няроўцы, вол. Крэўскай) і кажа „jeżeli będzie Białoruś, to wszystko jedno, zabiję choć jednego Białorusina i ucieknę do Warszawy", але на яго словы мала хто зьвяртае ўвагі, бо вядома „плакса".

Дык вось якія ёсьць яшчэ несапамятлівыя авечкі, што яшчэ ня могуць апамятацца і зразумець кім ёсьць. Але блісьне сонейка адраджэньня і на такіх дурных авечак будзе канец, як кажа наш пясьняр Я. Колас: „І даўно вяроўкі вас чакаюць і даўно асіны сьлёзы праліваюць".

П. Алекса.

Няхай жыве культурная праца!

Сьмех бярэ, браткі вы мае, гледзячы на „Палякоў", якія жывуць у вёсцы Шутавічах, Ашмянскага пав. Гаварыць дык іначай як пабеларуску ня могуць, а закідываць гразёю Шутаўскі гурток Бел. Ін. Гасп. і Кул., дык закідваюць папольску: робяць усякія даносы і наагул часта брэшуць, але-ж брахня ня маючы ніякае падставы так і астаецца пустагукам, бо нават паліцыя не зьвяртае ўвагі.

Найболей з гэтых „Палякоў" выдзяляюцца: Вінцук (хітры дурань) і Стырнік. Гэтыя два беларускія трутні, нагаварваюць нашых сялян, асабліва моладзь, каб не пісаліся ў гурток, бо, кажуць яны, хто запішацца, дык не сягоньня то заўтра, але ўсёроўна пападзе на Лукішкі.

Ня слухайце, дарагія браты, гэных брахуноў, а сваю справу знайце! Станавецеся супольна і арганізавана да працы! Ня верце ім гэным здраднікам, ды ідзеце роўнамі крокамі наперад. Ганьба вам, брахуны!

Няхай жывець культурная праца, яна навучыць нас як найсьці шлях да шчасьця і лепшае долі! Гэны.

НАШАЯ ПОШТА.

Русаку: Праграму, інстр. і заявы паслалі.
Асіповічу, Жыбку, Юхневічу і Аніскові чу: Білеты паслалі.
Жодзіскаму парафіяніну: Карэспандэнцыю атрымалі, памагчымасьці зьмесьцім.
Асіповічу: Прысылайце карэспандэнцыі, на маркі прышлём.
Анка Сапоцька: Ня ведаем, як даўно Вы жывіцё на казённай зямлі і якім парадкам і ці плаціце што.
Полымя: Прышліце ў Рэдакцыю дакладны Ваш адрэс.
Сяліцкі Уладыслаў: Газэту пасылаем Вам ад 10 сакавіка.
Я: Закінутаму: „Званы" атрымалі, памагчымасьці надрукуем.
Чэпаніс Я.: Непраданыя нумары „Сялянскай Нівы" можаце прысылаць назад у Рэдакцыю раз на месяц.
„Голку": Зьмесьцім толькі 8 Вашых жартаў і фэльетон. Пішыце толькі на аднэй старонцы паперы; на паштовыя маркі прышлём.
Грышкевічу: Вершы атрымалі, па магчымасьці зьмесьцім у зборніку.
С. Рак-Міхайлоўскаму: Пачынаючы ад № 13 паслалі Вам усе нумары „С. Н.".

Абмылка.

У папярэднім № 36 „Сял. Нівы", у артыкуле „Аб залатым руне" надрукавана: „Будучы ў Сідзі-бэль-Аббэсу п. Гансяроўскага адвёдаў першы полк", трэба чытаць: „Будучы ў Сідзі-бэль-Аббэсу п. Гансяроўскі адведаў першы полк". І яшчэ, надрукавана „1000%", а трэба чытаць „1000-ая доля".

Афяры на палітычных вязьняў.

Атрымана 30 зл. ад жыхараў вёскі Скрышэво Навагрудскага павету афяр на палітычных вязьняў.

Куток сьмеху і сатыры.

Мамэнтальны зьнімак.

— Глядзі, Янкель! Якія я маю прыгожыя фатаграфіі!

— Уй, уй! Але гэта мушы быч хыба мамэнтальны зьнімак.

— Чаму?

— Бо я ніколі чабе, Рыўка, ня бачыў з замкнутым губам.

? ? ?

— Чуў ты, што нашу вёску рассадзяць на хутары?

— А ты не бачыш, што ўжо пачалі расаджваць! Каго ў „Чырвонае", а каго ў „Белае" (у вязьніцы ў Ваўкавыску).

Карова не патрэбна.

На кірмашы чалавек прадае добрую малочную карову, але дорага просіць і няма на яе аматара. З боку праходзіць сэкрэтар гміны. Чалавек, убачыўшы багатага сэкрэтара кажа:

— Пане сэкрэтар, купіце карову, дузьце даіць і дзякаваць.

— Э, нашто мне карова, калі я ўсю гміну даю, ды яшчэ мне дзякуюць!

Як упісацца у Беларускі Сялянскі Саюз.

Падпісчык, які добра зразумеў, што Беларускі Сялянскі Саюз зьяўляецца партыяй, якая запраўды адважна бароніць інтэрэсы нашага сялянства, павінен неадкладна ўпісацца ў свой Саюз. З гэтае мэтай трэба паслаць у Цэнтральны Камітэт аткрытку (Вільня, Завальная 6—5) з просьбай прыслаць бланкеты заявы і анкеты, інструкцыі і праграму.

Рэдактар і выдавец К. Мацкевіч. Беларуская Друкарня ім. Ф. Скарыны, Вільня—Людвісарская 1.